

**Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec uczniów
zagrożonych uzależnieniem
w Szkole Podstawowej Nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 228 ze zm.– tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z tą ustawą.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230 ze zm).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 ze zm).
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).

Wstęp

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec uczniów zagrożonych uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników Szkoły Podstawowej Nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu.

I.

Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie.

II.

Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych w szkole:

L.p.	Pracownicy szkoły	Zadania
1.	Dyrektor	1. Realizuje zadania wynikające ze Statutu Szkoły. 2. Monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych. 3. Na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii. 4. Podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów, jak i ich rodziców.

2.	Nauczyciele i wychowawcy klas w tym odpowiednio pedagog i psycholog	1. Realizują zagadnienia zawarte w Szkolnym Programie Wychowawczym, Szkolnym Programie Profilaktyki oraz w Planach Pracy Wychowawcy Klasowego. 2. Systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, kołach zainteresowań. 3. Realizują zagadnienia dotyczące zapobieganiu narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia oraz wychowania do życia w rodzinie. 4. Uczestniczą w WDN (w tym samodoskonalenie) oraz kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów uczniów oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem. 5. Wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z uczniami i ich rodzicami informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia. 6. Wychowawcy klas organizują szkolenia z rodzicami uczniów o charakterze profilaktycznym, zapraszają specjalistów z zakresu tej tematyki. 7. Wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy, sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych i poprzez bieżący monitoring dokonują systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych. 8. Wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem, psychologiem, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, szkolną pielęgniarką (specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania) w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej i innymi instytucjami w szczególności organizacjami pozarządowymi (Infopunkt Nadodrze, Dom Pokoju itp.). 9. Prowadzą edukację rówieśniczą w ramach realizowanych innowacji: Tutoring rówieśniczy, Mediacje (w tym Zarządzanie konfliktem) 10. Dostosowują treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych uczniów oraz stopnia

		zagrożenia określonych w Programie Profilaktyki. 11. Wspierają uczniów uzależnionych uzależnieniem rozwijając poczucie własnej wartości oraz motywując do podejmowania różnych form aktywności w tym poza szkolnej (Lekcje twórczości, Szkoła w Mieście i inne) zaspokajając ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijając zainteresowania. 12. W sytuacjach uzasadnionych proponują formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
	dodatkowo pedagog i psycholog	13. Przygotowuje materiały edukacyjno-informacyjne dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Udostępnia je.
3.	Pielęgniarka szkolna (specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania)	w trakcie pobytu w szkole: 1. Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji - określa stan, w jakim on się znajduje. 2. Wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia. 3. Powiadamia dyrektora szkoły o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających lub stał się ofiarą pobicia. 4. Współpracuje z pedagogiem i psychologiem w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzewa, że uczeń ma problemy zdrowotne spowodowane zaniedbaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem. 5. Pozyskuje, opracowuje i udostępnia materiały informacyjne na temat zagrożeń uzależnieniem i ich skutkach.
4.	Pracownicy administracji i obsługi szkoły	1. Uczestniczą w organizowanych w szkole szkoleniach z funkcjonariuszami Policji na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzanie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy). 2. Informują dyrektora szkoły lub wychowawcę lub nauczyciela o każdej zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły. 3. Udostępniają telefon do szybkiego powiadomienia odpowiednich służb i rodziców.

III.

Strategia działań interwencyjnych (procedura)

L.p.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
1.	Nauczyciel uzyskał informację, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji	1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy lub dyrektorowi. 2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły. 3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im uzyskaną informację, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem w toku interwencji profilaktycznej wychowawca może wystąpić do dyrektora szkoły o powołanie Zespołu Wychowawczego może też zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym. 4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich). 5. Analogicznie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, Zespół Wychowawczy itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny, Policję (dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji).
2.	Nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków	1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pielęgniarkę szkolną (jeżeli jest obecna w tym dniu). 2. Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, zapewniając mu bezpieczeństwo - pozostawia go pod opieką pedagoga szkolnego/psychologa/pielęgniarki lub innej osoby pełnoletniej pracującej w szkole. 3. Wychowawca lub pedagog/psycholog/pielęgniarka

		jeżeli pielęgniarki nie ma to nauczyciel, zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) i ustala z rodzicami sposób dalszego postępowania (wezwanie pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji lub pozostawienie, na wniosek rodziców, tych ustaleń do czasu ich przyjazdu). Zobowiązuje rodziców do niezwłocznego przybycia do szkoły. 4. Jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią przybycia, odebrania dziecka ze szkoły i zapewnienia mu pomocy i opieki, wychowawca lub pedagog/psycholog/pielęgniarka w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa pomoc medyczną i zawiadamia policję.
3.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyki	1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy. 2. Nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły. 3. Dyrektor szkoły wzywa Policję. 4. po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące zdarzenia.
4.	Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki	1. Nauczyciel w obecności innej osoby (np.: wychowawca, pedagog, psycholog, pielęgniarka) nakłania aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. 2. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji. 3. Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa. 4. W przypadku, gdy uczeń – pomimo wezwania – odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości torby, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. 5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie,

		nauczyciel lub dyrektor po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją dyrektorowi, a dyrektor Policji. 6. Nauczyciel, wcześniej próbuje sam ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył tę substancję, dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami i przekazuje ją dyrektorowi szkoły. Uwaga! Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest: • posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych; • wprowadzanie do obrotu środków odurzających; • udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia; • wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających. Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).
5.	Nauczyciel stwierdził, że uczeń popełnił czyn karalny lub przestępstwo	Nauczyciel niezwłocznie: 1. powiadamia dyrektora szkoły, 2. ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, 3. przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę, 4. powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia-sprawcy, 5. niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana, zabezpiecza ewentualne dowody

		przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji.
6.	Nauczyciel stwierdził, że uczeń stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa	Nauczyciel: 1. udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie pomocy medycznej, w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń, 2. niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, 3. powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, 4. dyrektor wzywa Policję, w przypadku kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Nauczyciel pozostaje do dyspozycji policji.
7.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję lub przedmioty, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznaną substancję)	Nauczyciel: 1. zapewnia bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły, 2. nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, natychmiast powiadamia dyrekcję szkoły i policję), 3. niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, 4. uniemożliwia dostęp osobom postronnym do tych rzeczy, 5. dyrektor szkoły natychmiast wzywa Policję (te. 997 lub 112), 6. w sytuacjach uzasadnionych dyrektor ustnie zarządza natychmiastową ewakuację uczniów, pracowników i innych osób przebywających na terenie szkoły.
8.	Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia. (wzywiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia - z wyjątkiem przedmiotów	1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu. 2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów, dyrektor szkoły wdraża postępowanie dyscyplinarne wobec pracownika - powiadomienie odpowiednich organów.

	niedozwolonych).	
9.	Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.	1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary. 2. Rozdzielenie stron. 3. Wezwanie wychowawcy (ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o interwencji: • powiadomienie dyrekcji, • powiadomienie rodziców • powiadomienie i/lub Policji w zależności od wagi zdarzenia. 4. Próba mediacji między stronami konfliktu. W sytuacji wyjątkowo trudnej, rolę mediatora pełni wyznaczona przez dyrektora szkoły osoba spoza konfliktu. 5. Obniżenie oceny zachowania.
10.	Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po klasie/sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).	1. Upomnienie słowne. 2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie. 3. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy). 4. W każdym przypadku, powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego). 5. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły. 6. Konsekwencje: zgodne ze statutem szkoły w tym obniżenie oceny zachowania.
11.	Postępowanie w przypadku stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.	1. Interwencja świadka zdarzenia - powstrzymanie sprawców. 2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców. 3. Wezwanie rodziców. 4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji. 5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody. 6. Obniżenie oceny zachowania.

12.	Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia	1. Zgłoszenie faktu wychowawcy oddziału. 2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem powiadamia o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrekcję. 3. Rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna - powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie. 4. Uczeń przygotowuje gazetkę szkolną/referat na temat szkodliwości palenia oraz może być zobowiązany do wykonania innej pracy społecznej na rzecz środowiska. 5. W sytuacji powtarzalnej, obniżenie oceny zachowania.
13.	Postępowanie w sytuacji wagarów ucznia.	1. . W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia (trzy dni), telefoniczne powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia. 2. Wysłanie pisemnego upomnienia-zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia (po dwóch tygodniach nieobecności) i nie realizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki. 3. W przypadku dalszego braku reakcji prawnych opiekunów/rodziców ucznia, wszczęcie postępowania administracyjnego i administracyjna egzekucja realizacji obowiązku szkolnego lub nauki, powiadomienie sądu rodzinnego.
14.	Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o innych trudnych sytuacjach wychowawczych.	Wychowawca oddziału: 1. korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku lekcyjnym, powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców/prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, 2. sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce "Kontakty wychowawcy z rodzicami", 3. w przypadku nieobecności wychowawcy należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja), 4. w sytuacji zgłoszenia przez rodziców/prawnych opiekunów, zmiany miejsca pobytu na okres dłuższy niż jedna doba, wychowawca zobowiązany jest spisać z rodzicami oświadczenie o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym. 5. w przypadku braku informacji od rodziców o zmianie

		miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.

IV.

Metody i formy rozwijania działalności informacyjnej

W szkole metody i formy działalności informacyjnej mają różnorodny charakter. Wiąże się to z faktem, że adresowane są do zróżnicowanej i szerokiej społeczności szkolnej i ich celem jest zaspokajanie różnych potrzeb.

Działalność informacyjna wyraża się poprzez:

1. funkcjonowanie tablic informacyjnych dyrektora, wicedyrektora, pedagoga szkolnego, pielęgniarki szkolnej, Samorządu Uczniowskiego, tablicy dla rodziców,
2. tworzenie i udostępnianie na tablicach informacyjnych lub stronie internetowej szkoły materiałów edukacyjno-informacyjnych typu informacje o szkoleniach, plakaty, materiały edukacyjne itp.,
3. tworzenie folderów informacyjnych o szkole,
4. tablic informacyjnych pozostających pod opieką poszczególnych nauczycieli, prezentujące bieżące wydarzenia szkolne,
5. tablicy informacyjnej związków zawodowych,
6. komunikaty umieszczane na stronie internetowej szkoły,
7. okazjonalne banery,
8. zarządzenia dyrektora szkoły,
9. wykaz dyżurów wychowawców klas przeznaczonych na indywidualne, spotkania z rodzicami.

Ponadto działalność informacyjna jest prowadzona poprzez:

1. organizowanie spotkań uczniów z pielęgniarką szkolną, pedagogiem, psychologiem, liderem do Spraw promocji Zdrowia, przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej i innych instytucji,
2. organizowanie spotkań uczniów i rodziców klas szóstych z przedstawicielami różnych szkół gimnazjalnych,
3. organizowanie imprez profilaktyczno – edukacyjnych,
4. realizację odpowiednich zagadnień podczas godzin do dyspozycji wychowawcy, lekcji przedmiotowych, których podstawa programowa obejmuje treści z zakresu zagrożeń i profilaktyki a także podczas innych zajęć dydaktycznych,
5. pogadanki realizowane podczas spotkań wychowawców klas z rodzicami,
6. prelekcje prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego i innych specjalistów,
7. działalność informacyjną biblioteki szkolnej,
8. działalność informacyjną pedagoga/psychologa, pielęgniarki szkolnej, lidera do Spraw Promocji Zdrowia,
9. funkcjonowanie internetowej strony szkoły,

10. systematyczne prowadzenie i uzupełnianie Księgi ewidencji uczniów,
11. przekazywanie informacji do instytucji współpracujących ze szkołą.

V.

Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów, rodziców i nauczycieli

Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia polega na :

1. współpracy szkoły z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 2 we Wrocławiu,
2. współpracy z Poradnią Zdrowia Psychicznego dla Dzieci,
3. współpracy ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną we Wrocławiu,
4. organizacji imprez promujących zdrowie i walkę z chorobami np. „Światowy Dzień AIDS”, „Dzień bez papierosa”, „Dzień Ziemi”, „Sprzątanie Świata”, udział w osiedlowym festynie „Europejski Dzień Sąsiada” i innych,
5. promowanie zdrowego stylu życia, poprzez organizowanie dla młodzieży imprez sportowych, nauce właściwego odżywiania,
6. organizacji zajęć wychowawczych z udziałem pedagoga szkolnego, psychologa, pielęgniarki szkolnej lub innego specjalisty,
7. umieszczeniu na gazetce szkolnej przez pedagoga, psychologa, pielęgniarkę, lidera do spraw Promocji Zdrowia haseł i artykułów o tematyce zdrowotnej,
8. organizowaniu dla nauczycieli /wychowawców klas/ szkoleń z zakresu edukacji prozdrowotnej,
9. organizacji zajęć edukacyjnych ramach lekcji biologii, wychowania fizycznego, wychowania do życia w rodzinie, godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego,
10. promocję zdrowej żywności,
11. opracowywanie i realizowanie innowacji pedagogicznych, np.: „Mediacje rówieśnicze”, „Tutoring rówieśniczy”, „Lekcje twórczości”, „Szkoła w Mieście” i inne

VI.

Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych

Rodzice są naturalnym sprzymierzeńcem dziecka i szkoły. Wobec tego włączanie rodziców w działania wychowawcze i zapobiegawcze, propagowanie wśród nich zdrowego stylu życia oraz wspólne rozwiązywanie problemów sprzyja przeciwdziałaniu uzależnieniom i innym patologiom.

Współpraca z rodzicami w tym zakresie realizowana jest poprzez:

1. włączanie rodziców w organizację czasu wolnego uczniów oraz inne działania związane z życiem klasy i szkoły,
2. wyznaczenie godzin, w których nauczyciel przyjmuje rodziców w celu wyjaśnienia sytuacji dydaktycznej i wychowawczej uczniów,

3. informowanie rodziców podczas spotkań klasowych o zachowaniu uczniów, zwracanie uwagi rodziców na niepokojące sygnały charakterystyczne dla uzależnień od tytoniu, alkoholu, narkotyków itp.,
4. ankietowanie rodziców,
5. przeprowadzanie przez pedagoga szkolnego lub inne kompetentne osoby podczas spotkań z rodzicami pogadank, prelekcji dotyczących przyczyn i skutków uzależnień, problemów wychowawczych związanych z okresem dojrzewania, propagowanie zdrowego stylu życia,
6. zapraszanie na rozmowy indywidualne rodziców, których dziecko łamie zasady pobytu w szkole, jego zachowanie wskazuje na uzależnienie lub jest niepokojące z innych względów,
7. gromadzenie przez wychowawcę i pedagoga szkolnego informacji o uczniach sprawiających trudności wychowawcze, pochodzących z rodzin patologicznych, zagrożonych uzależnieniem w celu określenia najkorzystniejszego sposobu rozwiązania zaistniałych problemów,
8. ustalanie indywidualnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom tego potrzebującym,
9. ułatwianie kontaktów rodziców z pedagogiem szkolnym i pielęgniarką,
10. udzielanie pomocy rodzicom w kontaktach z instytucjami funkcjonującymi poza szkołą - poradniami specjalistycznymi, policją, sądem,
11. zachęcanie rodziców do zapoznania się z wartościowymi książkami poświęconymi problematyce prozdrowotnej, wychowawczej, psychologicznej.

VII.

Aktywny udział dzieci w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających alternatywne, wobec zachowań ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

Do zadań szkoły w tym obszarze należy troska o zaspokajanie różnych potrzeb w tym prowadzenie zajęć profilaktycznych, które byłyby alternatywą wobec zachowań ryzykownych.

Należą do nich:

1. systematyczne prowadzenie w roku szkolnym przez wychowawców i innych nauczycieli zajęć lekcyjnych poświęconych problematyce prozdrowotnej,
2. realizacja programu prozdrowotnego na lekcjach wychowania fizycznego ze szczególnym uwzględnieniem sportowych zajęć odbywanych poza szkołą,
3. zachęcanie uczniów do udziału w kołach zainteresowań i konkursach przedmiotowych,
4. zachęcanie do aktywnej współpracy z organizacjami działającymi w szkole na rzecz dzieci (fundacje, stowarzyszenia – Dom Pokoju, Kontury Kultury, Infopunkt Nadodrze, Eko Centrum, MDK),
5. zachęcanie do aktywności w ramach działań Samorządu Uczniowskiego,
6. uczestnictwo w zajęciach, spotkaniach profilaktycznych organizowanych przez pedagoga, pielęgniarkę szkolną, lidera do spraw Promocji Zdrowia i inne instytucje,
7. pomoc instytucji takich jak: Policja, Sąd Rejonowy, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Sanepid itp.,
8. zachęcanie młodzieży do udziału w konkursach z zakresu profilaktyki uzależnień.

VIII.

Dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci oraz stopnia zagrożenia

W szkole treści i formy zajęć profilaktycznych dostosowywane są do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, a także do stopnia zagrożenia uzależnieniami, istniejącego na terenie szkoły.

Pedagog szkolny, wychowawcy klas i nauczyciele realizują zagadnienia z zakresu profilaktyki na zajęciach lekcyjnych. Są to programy dotyczące edukacji w ramach:

1. zajęć lekcyjnych,
2. imprez szkolnych, programów artystycznych,
3. programów profilaktycznych realizowanych na terenie szkoły według bieżących potrzeb i możliwości finansowych (przeciwdziałanie narkomanii, używaniu środków psychoaktywnych, AIDS, alkoholizmowi, przemocy i agresji),
4. realizowany jest Szkolny Program Profilaktyki,

W miarę potrzeb szkoły, pracownicy Policji lub Straży Miejskiej prowadzą zajęcia dla uczniów szkoły dotyczące:

1. analizy „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”,
2. przeciwdziałania uzależnieniom zwłaszcza narkomanii,
3. przeciwdziałania agresji i przemocy,
4. problemu cyberprzemocy, przestępstw dokonywanych z udziałem telefonów komórkowych i Internetu,

Szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną Nr 2 we Wrocławiu w celu zdiagnozowania środowiska uczniów. Współpraca obejmuje:

1. diagnozę psychologiczną,
2. wskazówki dotyczące form pomocy psychologiczno - pedagogicznej uczniom, promowanie pracy wychowawczej i terapeutycznej wśród nauczycieli i wychowawców.

Szkoła współpracuje ze Stacją Sanitarno -Epidemiologiczną we Wrocławiu w celu szerzenia profilaktyki i edukacji zdrowotnej na terenie szkoły udostępniającą placówce pakiety informacyjne, ulotki, kasety wideo czy płyty CD dotyczące omawianej problematyki. Są one wykorzystywane na lekcjach wychowawczych, prelekcjach, pogadankach, konkursach.

Szkoła współpracuje z Sądem Rodzinnym oraz sądowymi kuratorami zawodowymi i społeczniymi uczniów. Współpraca dotyczy właściwej diagnozy i pomocy uczniom ze środowisk zagrożonych patologią.

IX.

Edukacja rówieśnicza

W działaniach w zakresie profilaktyki i pomocy uczniom zagrożonym uzależnieniem ważną rolę odgrywa edukacja rówieśnicza. Polega ona na propagowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od szkodliwej żywności i szkodliwych używek, organizowaniu imprez szkolnych i poza szkolnych.

Oddziaływanie na uczniów odbywa się również poprzez Program Profilaktyki i innowacyjne programy profilaktyczno-edukacyjne realizowane na terenie szkoły. Do innowacyjnych programów należą:

1. Tutoring rówieśniczy,
2. Mediacje rówieśnicze,

3. Szkolny Program Promocji Zdrowia

Dużą rolę odgrywają tu uczniowie swoją postawą promujący pozytywne wzorce w tym angażujący się w realizację programu „Lekcje twórczości”.

X.

Sposób współdziałania pracowników szkoły ze służbą zdrowia i Policją w tym w sytuacjach wymagających interwencji

Współpraca w sytuacjach wymagających interwencji w stosunku do uczniów będących pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających obowiązuje stały sposób współdziałania pracowników szkoły ze służbą zdrowia i policją. Polega on na tym, że:

1. pracownik szkoły, który stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających wzywa pielęgniarkę szkolną lub lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia oraz udzielenia, w razie potrzeby, pomocy lekarskiej,
2. powiadamia też dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.,
3. w przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat dyrektor zawiadamia policję lub sąd rodzinny. W przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia dyrektor zawiadamia policję lub prokuratora.

Szkoła, oprócz działalności interwencyjnej prowadzi długofalową współpracę profilaktyczno - wychowawczą z Policją.

Szkoła i Policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy są: pedagog/psycholog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki Policji. Szkoła współpracuje także z dzielnicowym, którego obszar działania obejmuje rejon szkoły.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z Policją, policyjni specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi wspólnie ustalają wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

1. wzajemne spotkania na których omawiana jest tematyka zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
2. spotkania tematyczne uczniów z udziałem policjantów między innymi na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
3. informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
4. udzielanie przez Policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
5. wspólny - szkoły i Policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich, np.: „Pomagajmy sobie nawzajem”.

Policja jest wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w procedurach szkolnych lub też gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność Policji jest konieczna. Każda wizyta policjanta w szkole

dotycząca uczniów, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

XI.

Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkoły w zakresie rozwiązywania problemów uczniów

Działalność profilaktyczną szkoła dodatkowo opiera na współpracy z różnymi instytucjami: wiele instytucji. Stale i systematycznie ze szkołą współpracują:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 we Wrocławiu,
2. Komisariat Policji Ołbin,
3. Sąd Rejonowy Wrocław - Śródmieście,
4. Sąd Rodzinny,
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
6. Staż Miejska,
7. Świetlice środowiskowe: Tobiaszki, Iskierka, świetlica przy Parafii św. Bonifacego,
8. Rada Osiedla Nadodrze,
9. ZHP,
10. Fundacje i stowarzyszenia:
  - Dom Pokoju,
  - Infopunkt Nadodrze,
  - Eko Centrum
  - Kontury Kultury
  - Iskierka
  - Krzywy Komin
11. Wrocławski Szkolny Klub Sportowy,
12. Ośrodki doskonalenia, typu: Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, ORE, CEO.

XII.

Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne

W ramach wspierania uczniów zagrożonych uzależnieniem szkoła podejmuje wielokierunkowe działania wyrażające się poprzez:

1. angażowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych zajęciach sportowych,
2. angażowanie uczniów do udziału w szkolnych i pozaszkolnych konkursach,
3. promowanie zdrowego stylu życia,
4. angażowanie uczniów do pracy w samorządzie klasowym i szkolnym,
5. angażowanie młodzieży do przygotowywania programów artystycznych na uroczystości szkolne i środowiskowe,
6. realizację podstawy programowej w edukacyjnej przestrzeni Wrocławia,

7. zachęcanie uczniów do uczestnictwa w zajęciach kół przedmiotowych,
8. zachęcanie uczniów do uczestnictwa w klasowych i szkolnych wyjściach do kina, teatru, w wycieczkach,
9. zachęcanie i upowszechnianie czytelnictwa książek i czasopism,
10. zachęcanie do działalności wolontariackiej,
11. zachęcanie do współorganizowania imprez, zabaw szkolnych pod opieką nauczycieli i dyrekcji oraz akcji promujących szkołę,
12. podnoszenie poczucia własnej wartości ucznia poprzez indywidualne traktowanie jego problemów przez nauczyciela oraz stosowanie indywidualnych metod pracy podczas lekcji,
13. indywidualizację pracy pedagoga/psychologa szkolnego z uczniami zagrożonymi uzależnieniami,
14. przeprowadzanie warsztatów z zakresu edukacji antyuzależnieniowej.

XIII.

Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów uczniów oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem

Jednym z zadań realizowanych w szkole jest planowanie, zgodnie z potrzebami, szkoleń dla kadry pedagogicznej.

W tym zakresie realizuje się następujące zadania:

1. zapoznanie Rady Pedagogicznej o procedury postępowania nauczycieli i metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia uczniów przestępczością oraz demoralizacją,
2. organizowanie szkoleniowego posiedzenia Rady Pedagogicznej dotyczącego problematyki uzależnień wśród młodzieży,
3. wymiana doświadczeń nauczycieli/ wychowawców klas i pedagoga, psychologa i pielęgniarki szkolnej,
4. współpraca nauczycieli z pedagogiem i psychologiem szkolnym i bibliotekarzem w celu pozyskania fachowej literatury związanej z problematyką uzależnień i innymi problemami uczniów
5. udostępnienie informatorów szkoleniowych.

XIV.

Dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych

Dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych na terenie szkoły odbywa się poprzez:

1. ankietowanie rodziców, uczniów i nauczycieli/wychowawców klas,
2. rozmowy z uczniami, rodzicami, konsultacje z pedagogiem szkolnym i innymi nauczycielami,
3. opracowanie analizy podejmowanych działań,
4. ocena efektów podjętych działań, ewentualna ich korekta.

O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje rodziców na spotkaniach z rodzicami. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie oświadczeń i podpisów w dokumentacji szkoły. Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkół oraz publikowane są w serwisie internetowym szkoły.

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec uczniów zagrożonej uzależnieniem w Szkole Podstawowej Nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu została zatwierdzona do realizacji uchwałą rady pedagogicznej z dnia 15.09.2014 r..